

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๑/๒๕๖๙

ประธานวุฒิสภา

ผู้ร้อง

นายภูมิธรรม เวชยชัย รองนายกรัฐมนตรี

ผู้ถูกร้อง

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ที่ ๑

พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ที่ ๒

รธน. มาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๑๖๐ (๔) (๕) และมาตรา ๑๗๐ วรรคสาม

มาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๕ และข้อ ๒๗

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) มีเจตนารมณ์วางมาตรฐานหรือยกระดับคุณสมบัติของ รัฐมนตรีให้สูงขึ้น ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) ต้องเป็นการแสดงออก ถึงความสุจริตอย่างเปิดเผย โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน โดยมีลักษณะ “เป็นที่ประจักษ์” อันบ่งบอกว่าต้องมีการรับรู้และปรากฏชัดแจ้งในสังคม หรือตามมาตรา ๑๖๐ (๕) ไม่มีพฤติการณ์ฝ่าฝืนหรือ ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงาน ธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ ถึงข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ถึงข้อ ๑๔ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๕ และข้อ ๒๗

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒ กำหนดให้ กกต. มีหน้าที่และ อำนาจควบคุมดูแลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีอำนาจสืบสวนหรือไต่สวน ตามที่จำเป็นหรือที่เห็นสมควร และมาตรา ๔๙ กำหนดว่า เมื่อความปรากฏต่อ กกต. ว่าหน่วยงานของรัฐหรือ พนักงานสอบสวนได้รับเรื่องการกระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมืองไว้พิจารณา และคณะกรรมการเห็นว่า เป็นการสมควรที่คณะกรรมการจะดำเนินการเอง ... ให้คณะกรรมการมีหนังสือแจ้งให้ หน่วยงานของรัฐหรือพนักงานสอบสวนโอนเรื่องหรือส่งสำนวนการสอบสวนเกี่ยวกับความผิดนั้นมาให้ คณะกรรมการเพื่อดำเนินการต่อไป ข้อเท็จจริงตามการไต่สวนของศาลรัฐธรรมนูญปรากฏว่า กรณีนี้ กกต. จะดำเนินการเองเพียงแต่ กกต. ยังไม่ได้เรียกสำนวนการสอบสวนจากกรมสอบสวนคดีพิเศษมารวมพิจารณา อีกทั้งกรมสอบสวนคดีพิเศษทราบข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว แต่ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสองสั่งการหรืออยู่เบื้องหลัง การเสนอเรื่องร้องเรียน การสืบสวนข้อเท็จจริง การนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการคดีพิเศษเพื่อมีมติรับเป็น คดีพิเศษ รวมถึงการดำเนินการสืบสวน สอบสวน ระหว่างกรมสอบสวนคดีพิเศษและ กกต. นอกจากนี้ การประชุม กคพ. เป็นการปฏิบัติงานในรูปแบบกรรมการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ทั้งไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องทั้งสองข่มขู่ สั่งการ ชี้นำ หรือปิดกั้นการแสดงความคิดเห็น เป็นการก้าวท้าวหรือ แทรกแซง ไม่ได้ใช้อำนาจสั่งการกรมสอบสวนคดีพิเศษและ กคพ. ให้นำเรื่องเข้าประชุมและมีมติรับไว้เป็น คดีพิเศษเพื่อเป็นเครื่องมือแทรกแซงหรือครอบงำหน้าที่และอำนาจของ กกต. ในการตรวจสอบการเลือกสมาชิก วุฒิสภา กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงไม่สิ้นสุดลง เฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔)

ย่อโดย นายจิรนิติ หะวานนท์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอดิเทพ อุษยะพัฒน์

รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ

นางสาวร่มปรางค์ สวมประจำ

เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ